

Ni Elder Jeffrey R. Holland

Sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles

Dili Ba Kitang Tanan Makililimos?

Datu o kabus, kinahanglang mohimo “kutob sa atong mahimo” kon ang uban nanginahanglan.

Pagkaanindot sa bag-ong format nga gihimo alang sa atong kinatibuk-ang komperensya. Bien hecho, Eduardo.

Sa labing makapatingalang panahon sa Iyang pangalagad, nagbarug si Jesus sa sinagoga sa Iyang lugar sa Nazaret ug gibasa kining mga pulonga nga gipanagna ni Isaias ug girekord sa Ebanghelyo ni Lucas: “Ang Espiritu sa Ginoo ania kanako, kay iya man akong gidihugan aron sa pagwali sa maayong balita ngadto sa mga kabus. Gipadala niya ako aron sa pagpahibalo sa kagawasan ngadto sa mga binilanggo, ug . . . paghatag sa kagawasan ngadto sa mga dinaugdaug.”¹

Sa ingon gihimo sa Manluluwas ang unang pagpahibalo sa publiko sa Iyang mesiyanhong pangalagad. Apan giklaro usab dinhi sa bersikulo nga sa nagkaduol ang katapusan sa Iyang maulaong sakripisyo ug Pagkabanhaw, ang pinakaimportante sa mesiyanhong katungdanan ni Jesus mao ang pagpanalangin sa mga kabus, lakip ang kabus sa espiritu.

Sugod sa sinugdanan sa Iyang pangalagad, gihigugma ni Jesus ang mga kabus ug hinikawan sa lahi kaayong paagi. Natawo Siya sa panimalay nga

ingon niini ug nagtubo nga mas labaw pa niini. Wala ta kahibalo sa tanang detalye sa temporal Niyang kinabuhi, apan kausa miingon Siya, “Ang mga milo adunay kalobluban, ug . . . ang mga langgam . . . adunay kabatugan; apan ang Anak sa Tawo walay dapit nga kapahulayan sa iyang ulo.”² Sa ingon ang Tiglalang sa langit ug yuta “tanan nga mga butang nga anaa kanila”³ sa Iyang paghingkod, walay panimalay.

Sa tibuok kasaysayan, ang kakabus usa sa kinadak-ang hagit sa tawhanong kaliwat. Tataw nga ang pag-antus kasagaran sa pisikal, apan ang espiritwal ug emosyonal nga kaudat nga dala niini tingali mas grabe pa sa tanang sitwasyon, ang halangdong Manunubos wala mosugo kanato og mas labaw pa kay sa pagtabang Kaniya sa pagpas-an niining palas-anon gikan sa katawhan. Isip ang Jehova, miingon Siya nga hukman Niya sa kapintas ang balay sa Israel kay “ang inagaw gikan sa mga kabus anaa sa inyong mga balay.”

“Unsay ipasabut ninyo,” miingon Siya, “nga inyong gidugmok man ang akong katawohan, ug gigaling ang nawong sa mga kabus?”⁴

Ang tigsulat sa mga Proverbio mihimo sa hitabo nga klaro kaayo: “Kadtong nagadagmal sa kabus nagatamay sa iyang Magbubuhay,” siya kinsa nga magasampong sa iyang mga igdulungog sa pagtu-aw sa kabus . . . siya [usab] magatu-aw ra, apan dili pagapatalinghugan.”⁵

Sa atong panahon, wala dangti og usa ka tuig ang gipahiuli nga Simbahan ni Jesukristo sa dihang misugo ang Ginoo sa mga miyembro sa “pagtan-aw sa mga kabus ug . . . timawa, ug mangalagad alang sa ilang kahupayan nga sila dili mag-antus.”⁶ Panid-i ang tuno niana nga linya—“nga *sila dili* mag-antus.” Ingon niana ang pinulongan sa Dios kon seryuso Siya niini.

Sa pagkonsiderar sa dakong hagit sa pagbuntog sa kadili patas sa kalibutan, unsay mahimo sa usa ka tawo? Ang Agalon mismo ang mitubag. Sa wala pa ang pagbudhi ug Paglansang Kaniya, gidihugan ni Maria ang ulo ni Jesus sa mahalon nga lana, gisupak ni Hudan Iscariote ang paggamit niini ug “nangasuko sila pag-ayo batok kaniya.”⁷

Si Jesus miingon:

“Nganong inyo man siyang samokon? Usa ka maayong buhat kining iyang gihimo. . . .

“Gihimo niya ang maaraman niya sa paghimo.”⁸

“Gihimo niya ang maaraman niya sa paghimo!” Pagka-impluwensyal nga pormula! Usa ka tigmantala mikwestiyon ni Mother Teresa of Calcutta bahin sa walay paglaum niyang tahas sa pagluwas sa mga timawa niana nga siyudad. Miingon siya nga, sa estatistikal nga pagkasulti, si Mother Teresa wala gyuy nahimong kalampusan. Kining talagsaong gamayng babaye walay pagpanukong mitubag nga bahin sa gugma ang iyang trabaho, dili sa estatistika. Wala maghunahuna og numero *lapas* sa iyang mahimo, miingon siya nga matuman niya ang mga sugo sa paghigugma sa Dios ug sa iyang silingan pinaagi sa pagserbisyo *kutob* sa iyang mahimo nga siya aduna. “Ang atong gihimo usa lang ka tulo sa dagat,” miingon siya sa laing okasyon. “Apan kon dili ta mobuhay niini, ang

dagat kulangan og usa ka tulo [kay sa unsay naa niini].”⁹ Ang, tigmantala nakasabut nga ang Kristyanismo dayag nga *dili* usa ka estatistikal nga paningkamot. Miingon siya nga kon duna pay kalipay sa langit alang sa makasasala nga naghinulsol kay sa kasiyaman ug siyam kinsa wala kinahanglanang maghinulsol, nan, ang Dios wala maghunahuna og porsyento.¹⁰

Busa unsaon man nato aron “atong mahimo ang kutob sa atong mahimo?”

Usa ka butang, kita makahimo, sama sa gitudlo ni Haring Benjamin nga, dili nato idawo ang anaa kanato tungod lang kay atong nakita nga ang mga kabus ra ang nagpamisera sa ilang kaugalingon. Tingali ang uban *mihimo* sa kaugalingon nilang kalisdanan, pero di ba ang uban kanato mao man sab ang gibuhat? Di ba mao ni nganong ang maloloy-ong tigmando nangutana, “Di ba kitang tanan makilimos?”¹¹ Di ba kitang tanan mangayo og tabang ug nanghinaut og tubag sa mga pag-ampo? Di ba tanan kita mangayog kapasayloan sa mga sayop ug kasamok nga atong nahimo? Di ba tanan kita mangayo nga ang grasya mobayad sa atong kahuyang, nga ang kalooy mopatigbabaw sa hustisya sa atong kahimtang? Mao diay nga si Haring Benjamin miingon nga atong *maangkon* ang kapasayloan sa atong mga sala pinaagi sa pagpangamuyo ngadto sa Dios, kinsa maloloy-ong motubag, apan *padayon* kitang mapasaylo pinaagi sa kamanggiloy-ong pagtubag sa hangyo sa mga kabus kanato.¹²

Agig dugang sa pagbaton og manggiloy-ong buhat alang kanila, mag-ampo sab kita sa nanginahanglan. Usa ka pundok sa mga Zoramites, nga giisip sa ilang kaubanan nga “hugaw” ug “walay pulos,”—mga pulong kana nga naa sa kasulatan—wala pasudla sa ilang balay alampoonan “tungod sa kakabus sa ilang [gisul-ob] panaput.” Sila, miingon si Mormon, “kabus sa mga butang nga kalibutanon; ug usab . . . kabus sa kasingkasing”¹³—duha ka kahimtang nga kanunayng mag-uban. Ang misyonaryong managkompanyon nga si Alma ug Amulek misupak sa sayop nga pagsalikway sa mga kabus nagsulti

kanila nga bisan unsang mga pribilehiyo nga idili sa uban kanila, mahimo ra sila nga mag-ampo kanunay—sa ilang mga uma ug sa ilang panimalay, sa ilang mga pamilya ug sa ilang kasingkasing.¹⁴

Apan unya, niining punduka gayud kinsa gisalikway, si Amulek miingon, “Human [kamo] nga [nag-ampo] kon [kamo] mosalikway sa timawa, ug sa hubo, ug dili moduaw sa masakiton ug sa may balatian, ug mohatag sa inyong kabtangan, kon [kamo] aduna [niini], ngadto sa mga nanginahanglan—ako moingon nganha *kaninyo*, . . . ang inyong pag-ampo makawang ug dili ninyo mapahimuslan, kamo ingon sa mga nagpakaaron-ingnon kinsa naglimud sa hugot nga pagtuo”¹⁵ Unsa ka makatingala nga pahinumdom nga datu o kabus, kinahanglang mohimo “kutob sa atong mahimo” kon ang uban nanginahanglan.

Karon, basin mapasanginlan kong naghimo og nanobra, kinatibuk-ang sosyal nga mga programa o sa pagtabang sa mga kabus, akong ipaniguro ninyo nga ang akong pagtahud sa mga baruganan sa industriya, pagdaginot, kaugalingong paningkamot ug ambisyon sama kalig-on ni bisan

kinsa nga buhing tawo. Gipaabut kita kanunay sa pagtabang sa atong mga kaugalingon sa dili pa magpatabang sa uban. Dugang pa, wala gyud ko masayud unsaon sa matag usa ninyo ang pagtuman sa inyong obligasyon ngadto sa dili o wala makatabang kanunay sa ilang mga kaugalingon. Apan nasayud ko nga nahibalo ang Dios, ug Siya motabang ug mogiya kaninyo sa inyong manggiloy-ong mga buhat sa pagkadisipulo kon mahunahunaon ug mainampoon ug mangita kamo og paagi sa pagsunod sa sugo nga balik-balik Niyang gihatag kanato.

Inyong mailhan nga akong gihisgutanan ang lisud nga mga panginahanglan sa katilingban nga molabaw pa kay sa pagkamiyembro lang sa Simbahan. Maayo na lang kay ang paagi sa Ginoo sa pagtabang sa atong kaugalingon mas sayon: ang tanan nga makahimo pa mosunod sa balaod sa puasa. Si Isaias misulat:

“Dili ba mao kini ang pagpuasa nga akong napili? . . .

“Dili ba mao kini ang pakigbahin sa imong tinapay uban sa gigutom, ug imo nga dad-on ang kabus nga sinalikway ngadto sa imong balay? kong ikaw makakita sa hubo, nga imo siya nga tampian . . . ? [nga] motangtang sa

sa pakig-uban niining tawhana sulod sa 47 ka tuig na, ug ang iyang imahe nga akong mahalon hangtud sa akong kamatayon mao siya nga mipauli nga nagtsinelas gikan sa nagun-ob nga East Germany kay iyang gihatag dili lang ang sobra niya nga coat ug sinina apan iyang gihubo ang iyang sapatos. “Pag-katahum sa ibabaw sa kabukiran [ug sa paglakaw latas sa airport] sa mga tiil niadtong nanagdala sa mga maayong balita, nga nanagmantala sa pakig-dait.”²⁰ Labaw ni bisan kinsa nga akong nailhan, si Presidente Monson mihimo “kutob sa iyang mahimo,” alang sa mga biyuda ug walay mga amahan, sa mga kabus ug dinaugdaug.

Sa 1831 nga pagpadayag ngadto kang Propeta Joseph Smith, miingon ang Ginoo nga ang mga kabus makakita ra unya sa gingharian sa Dios nga moabut diha sa gahum ug dako nga himaya.²¹ Unta makatabang kita nga matuman ang panagna pinaagi sa gahum ug himaya sa pagkamiyembro sa tinuod nga Simbahan ni Jesukristo sa paghaw-as ni bisan kinsa kutob sa atong mahimo gikan sa kakabus nga miulipon kanila ug miguba sa ilang mga damgo, ako nag-ampo diha sa manggiloy-ong pangalan ni Jesukristo, amen. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Lucas 4:18.
2. Mateo 8:20.
3. 2 Nephi 2:14; 3 Nephi 9:15.
4. Isaias 3:14–15.
5. Proverbio 14:31; 21:13.
6. Doktrina ug mga Pakigsaad 38:35.
7. Tan-awa sa Marcos 14:3–5; tan-awa usab sa Mateo 26:6–9; Juan 12:3–5.
8. Marcos 14:6, 8; emphasis gidugang.
9. Mother Teresa of Calcutta, *My Life for the Poor*, ed. José Luis González-Balado ug Janet N. Playfoot (1985), 20.
10. Tan-awa sa Malcolm Muggeridge, *Something Beautiful for God* (1986), 28–29, 118–19; tan-awa usab sa Lucas 15:7.
11. Mosiah 4:19.
12. Tan-awa sa Mosiah 4:11–12, 20, 26.
13. Alma 32:2–3.
14. Tan-awa sa Alma 34:17–27.
15. Alma 34:28; emphasis gidugang.
16. Isaias 58:6–7.
17. Isaias 58:9.
18. Pasidungog ngadto kang John Bradford; tan-awa sa *The Writings of John Bradford*, ed. Aubrey Townsend (1853), xliii.
19. “Because I Have Been Given Much,” *Hymns*, nu. 219. © Harper San Francisco.
20. Isaias 52:7.
21. Doktrina ug mga Pakigsaad 56:18; tan-awa usab sa bersikulo 19.

mga bugkos sa yugo, ug . . . pagpagawas sa mga dinaugdaug . . . ?”¹⁶

Mopamatuod ko sa mga milagro, espirital ug temporal, nga moabut niadtong nagsunod sa balaod sa puasa. Mopamatuod ko sa mga milagro nga miabut kanako. Sa tinuod, sigon sa girekord ni Isaias, nag-ampo ko samtang nagpuasa sobra sa kausa, ug sa tinuod mitubag ang Dios, “Ania man ako.”¹⁷ Mahala kanang sagra-dong pribilehiyo sa dili mominos kada bulan, ug hatag og daghan kon itugot sa kahintang sa inyong halad sa puasa ug ubang humanitarian, educational, ug misyonaryo nga mga kontribusyon. Mosaad ko nga ang Dios mohatag og daghan kaninyo, ug kadtong kinsa nahupay sa inyong tabang motawag sa inyong ngalan og bulahan sa hangtud. Kapin sa ikatulong bahin sa milyon nga miyembro sa Simbahan natabangan sa milabayng tuig pinaagi sa mga halad sa puasa nga gihatag pinaagi sa maunungong mga bishop ug mga presidente sa Relief Society. Daghan

kana sa mapasalamatong mga Santos sa Ulahing mga Adlaw.

Mga kaigsoonan, kana nga sermon nagsugo nga kinahanglan nakong pasalamatang ang wala damha, dili angay, walay katapusang mga panalangin sa akong kinabuhi, temporal ug espirital. Sama ninyo, mabalaka ko usahay sa mga pinansyal, apan wala gayud ko mahimong kabus, ni kahibalo ko unsay gibati sa kabus. Dugang pa, wala ko kahibalo sa tanang rason nganong ang mga kahintang sa pagkatawo, panglawas, edukasyon ug ekonomikanhong mga oportunidad managlahi kaayo dinhi sa mortalidad, apan kon akong makita ang panginahanglan sa daghan kaayo, nasayud ko nga “kon dili pa sa kalooy sa Dios sama sab ang akong kahintang.”¹⁸ Nasayud sab ko nga bisan og dili ko tigbalantay sa akong igsoon, ako ang igsoon sa akong igsoon, ug “kay gihatagan kog daghan, mohatag sad ko.”¹⁹

Niana nga bahin, akong personal nga pasidunggan si Presidente Thomas Spencer Monson. Napanalanginan ko